

Veselības ministrija

Narkotiku kontroles un narkomānijas ierobežošanas koordinācijas padomes un Bērnu lietu sadarbības padomes kopsēde

12.12.2024.

Darba kārtība

- 1. Darba kārtības apstiprināšana**
- 2. Ziņojums par atkarību izplatības mazināšanas pilnveidošanas darba grupas un ekspertu apakšgrupas paveikto**
  - 2.1. Pakalpojuma saņemšanas mērķa grupu iedalījums un risku novērtējums
  - 2.2. Informācija par plānotajiem pakalpojumiem, t.sk. pilotprojekta ietvaros
- 3. Ziņojums par veicamajiem neatliekamajiem un ilgtermiņa pasākumiem**
  - 3.1. Risinājumi atbalsta tālruņa pakalpojuma nodrošināšanā
  - 3.2. Informācija par plānotajiem grozījumiem tiesību aktos
  - 3.3. Plānotie atkarību profilakses pasākumi
- 4. Diskusijas**
- 5. Kopsēdes kopsavilkums un lēmumi**

2. Ziņojums par atkarību izplatības mazināšanas pilnveidošanas darba grupas un ekspertu apakšgrupas paveikto

2.1. Pakalpojuma saņemšanas mērķa grupu iedalījums un riska novērtēšanas kritēriji (I)

viela / situācija	Pārdozēšana, apstiprināta pārmērīga lietošana ar psihozēm	Konstatēts reibums
Opiātu lietošana	augsts risks	augsts risks
Stimulantu, halucinogēnu, tsk. kokaīna, LSD, marihuānas un psihotropo vielu lietošana	augsts risks	vidējs risks
Alkohola un nikotīna lietošana	vidējs risks	zems risks

- **Pacienta atbilstību riska grupai izvērtē ārsts**
- **Izvērtējums tiks papildināts ar sociālā riska novērtēšanas kritērijiem**

2.1. Pakalpojuma saņemšanas mērķa grupu iedalījums un riska novērtēšanas kritēriji (II)

Riska pakāpe	Rīcība	Laiks
Augsts risks	Tiesas lēmums, izņemšana no vides, ārstēšana stacionārā, tiek nozīmēts gadījuma vadītājs/mentors.	Ārstēšana jāuzsāk nekavējoši
Vidējs risks	Iespējams tiesas lēmums, nepieciešama plānveida stacionārā ārstēšana, gaidīšanas periodā pienākums ievērot ambulatoro ārstēšanas režīmu līdz uzsāk ārstēšanos stacionārā, tiek nozīmēts gadījuma vadītājs/mentors.	Ārstēšana stacionārā plānveidā
Zems risks	Ambulatorie pakalpojumi, sociālā rehabilitācija, pašvaldībā nodrošinātie pakalpojumi. Iespēju robežās tiek nozīmēts gadījuma vadītājs/mentors.	Nepieciešams pakalpojumus saņemt uzreiz

2.1. Pakalpojuma saņemšanas mērķa grupu iedalījums un riska novērtēšanas kritēriji (III)

Riska pakāpe →	Augsts risks	Vidējs risks	Zems risks
Mērķa grupas →	<p>Ārstniecības pakalpojumi bez pacienta un pārstāvju piekrišanas (gadījuma vadītāja/mentora uzraudzībā)</p>	<p>Pienākums ievērot speciālistu noteikto ārstēšanas režīmu (gadījuma vadītāja/mentora uzraudzībā)</p>	<p>Brīvprātīga pakalpojumu saņemšana</p>
Pakalpojums →	<ul style="list-style-type: none"> • Stacionārā: <ul style="list-style-type: none"> - akūtā palīdzība; - motivācijas programma; • Ambulatori (pēctecībai): <ul style="list-style-type: none"> - narkologa konsultācijas. <p>+ Sociālie pakalpojumi pašvaldībā un sociālā rehabilitācija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stacionārā: <ul style="list-style-type: none"> - motivācijas programma; • Ambulatori (pēctecībai, kā arī gaidot plānveida stacionāro pakalpojumu): <ul style="list-style-type: none"> - narkologa konsultācijas. <p>+ Sociālie pakalpojumi pašvaldībā un sociālā rehabilitācija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ambulatori: <ul style="list-style-type: none"> - narkologa konsultācijas; • Stacionārā (pēc nepieciešamības): <ul style="list-style-type: none"> - motivācijas programma. <p>+ Sociālie pakalpojumi pašvaldībā un sociālā rehabilitācija</p>

2.2. Informācija par plānotajiem pakalpojumiem (I)

Pakalpojums stacionārā (motivācijas programma)	Pakalpojumi pēc stacionāra	
<ul style="list-style-type: none"> • Pakalpojums līdz 2 mēnešiem; • Sociālā rehabilitācija; • Saskarsme ar mentoru; • Pakāpeniski pieejams reģionos; • Vecāku vai aprūpes iestādes iesaiste; <p>➤ Stacionārās ārstēšanas un rehabilitācijas programmas nodrošināšana reģionos</p>	<p>Ambulatorie pakalpojumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plānotais pakalpojums sadarbībā ar Bērnu un pusaudžu resursu centru, Resiliences centru un NPVC • Notiek darbs pie pēctecīgu pakalpojumu izstrādes sadarbībā ar BPRC, Resiliences centru un NPVC	<p>Pielāgota farmakoterapija stacionārā un ambulatori</p>

2.2. Pilotprojekts integrētai pieejai - pakalpojumu pieejamības uzlabošana nepilngadīgajiem ar atkarības problēmām Rīgā (II)

Darāmais

Definēt pilotējamās jomas un finansējuma aprēķinu

Normatīvais regulējuma pilnveidošana pilotprojekta uzsākšanai

Vīzija par pilotprojekta realizēšanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu

Procesā

Detalizēta katras iestādes iesaistes un lomas definēšana

Nepieciešamā finansējuma un resursu gala aprēķini

Šobrīd aprēķinātais nepieciešamais finansējums pakalpojumiem ~ 2 milj. *euro* + tiesas procesam un pašvaldības pakalpojumiem

Paveiktais

Lēmums - uzsākšanas laiks - 2025. gada vidus (*plānots uz 1 gadu*)

Pilotprojekta partneri – VM, LM, Rīgas pašvaldība, ārstniecības iestādes

Labklājības ministrija

2.2. Papildus nepieciešamais finansējums sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem (III)

- Sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā:
  - 700 000 eiro izveide
  - 959 953 programmas nodrošināšana un uzturēšana gadā
- 106 846 eiro psihosociālās rehabilitācijas pakalpojums līdzatkarīgām personām
- 20 000 eiro jaunas Pusaudžu resursu centra filiāles izveide
- 442 591 eiro esošā pakalpojuma pieejamības uzlabošana Pusaudžu resursu centrā
- Pakalpojums pēc stacionāra – notiek plānošana sadarbojoties Pusaudžu resursu centram, Resiliences centram un NPVC

2.2. Papildus nepieciešamais finansējums veselības aprūpes pakalpojumiem(IV)

Pozīcija	Izmaksas, eur	Pilotprojektā
Uzturēšanas posms ārstniecības iestādē (72* h)	42 771,00	✓
Uzturēšanās slimnīcā 14dienas (t.skaitā detkosikācija)	444 827,18	✓
Transportēšana (20 bērni)	3675,00	✓
Ambulatorās multidisciplinārās komandas darbības nodrošināšana	211 374,80	✓
Buprenorfīna nodrošinājums stacionārā (20 bērni)	35 828,57	✓
Motivācijas programma paplašināšana, t.sk., reģionā (1 papildus vieta) (60 dienas)	488 680,00	✓
Infrastrukturā pielāgošana pakalpojuma nodrošināšanai reģionā (2 pakalpojuma vietas)	935 700,00	
Risinājumi atbalsta tālruņa pakalpojuma paplašināšanā 24/7 uz laiku (2025. maija -dec.)	91 390,00	
KOPĀ:	2 250 572	1 227 156,55

2.2. Papildus nepieciešamais finansējums pilotprojekta ieviešanai (V)

	Izmaksas, EUR	TM	LM	VM	Iekļauts pilotprojektā
Juridiskā atbalsta izmaksas	~ 100,00/viena lieta	X			✓
Veselības aprūpes pakalpojumi	1 227 156,55			X	✓
Sociālā rehabilitācija	2 249 390,00		X		✓
Mentori	448 391,00 (2025. gads) 1 567 363,00 (2026.gads)		X (BAC)		
Pašvaldības pakalpojumi	?				✓
Pilotprojektam nepieciešamais finansējums kopā	3 477046,55				

3. Ziņojums par veicamajiem neatliekamajiem un ilgtermiņa pasākumiem

3.1. Informācija par plānotajiem grozījumiem tiesību aktos (I)

Sagatavoti priekšlikumi jaunam regulējumam iekļaušanai

Ārstniecības likumā:

- obligātās ārstēšanas skaidrojums;
- normas, kuras nepieciešamas pilotprojekta realizēšanai;
- sagatavotās redakcijas izsūtītas viedokļa sniegšanai.

Grozījumi «Narkotisko un psihotropo vielu un zāļu, kā arī prekursoru likumīgās aprites likumā» (Narkotiku aprites likums):

- ir izstrādāti priekšlikumi regulējumam nepilngadīgo atbrīvošanai no kriminālatbildības par lietošanu, bet ne par izplatīšanu;
- tiks virzīts paralēli pakalpojumu ieviešanai.

3.1. Informācija par plānotajiem grozījumiem tiesību aktos (II)

Nepilngadīgu personu atbrīvošana no kriminālatbildības par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu lietošanu

	Soda veids	Administratīvais sods – brīdinājums vai naudas sods	Rakstveida brīdinājums par kriminālatbildības iestāšanos par atkārtotu lietošanu gada laikā	Kriminālatbildība
ŠOBRĪD	Lietošanas biežums			
	PIRMREIZĒJA LIETOŠANA			
	ATKĀRTOTA LIETOŠANA GADA LAIKĀ			
PLĀNOTS	PIRMREIZĒJA LIETOŠANA			
	ATKĀRTOTA LIETOŠANA GADA LAIKĀ			

3.1. Risinājumi atbalsta tālruņa pakalpojuma nodrošināšanā: **situācija šobrīd (III)**

**SPKC atkarību
atbalsta tālrunis**

67037333

No 2024.gada maija paplašināts pirms tam esošais smēķēšanas atmešanas tālrunis uz **SPKC atkarību atbalsta tālruņa bāzes**

- 09.00-18.00 (darba dienās)
- Var zvanīt: atkarīgie (smēķētāji, narkomāni, alkohola un azartspēļu atkarīgie) un līdzatkarīgie
- SPKC pakalpojuma līgums - izpilda SIA "Vivendi" PIL kārtībā līdz 2025.gada maijam

Pakalpojums paredz:

- informācijas sniegšana par pieejamiem un situācijai atbilstošākiem pakalpojumiem;
- psiholoģiska palīdzība anonīmi;
- konsultācijas un psihoemocinālais atbalsts, t.sk. krīzes situācijās, smēķēšanas, nikotīna atkarības, alkohola, narkotisko vielu, azartspēļu u.c. problēmu risināšanai.

3.1. Risinājumi atbalsta tālruņa pakalpojuma nodrošināšanā: Pieejamie atbalsta tālruņi - informācija uz 2024.gada jūliju (IV)

Pakalpojuma veids – tālruņa veids	Pakalpojuma sniedzējs	Darbības laiks	Ko var saņemt	Kas var saņemt	Finansējuma avots
Alkohola, narkotisko vielu lietotāju, smēķētāju, azartspēļu spēlētāju un līdzatkarīgo personu konsultatīvais tālrunis	SIA "Vivendi"	darba dienās: 9:00-18:00 67037333	konsultācijas, ieteikumi, kā atbrīvoties no atkarības psihoemocionālais atbalsts informācija par pakalpojumiem	Atkarīgie Līdzatkarīgie	SPKC (VM) finansējums
Ģimenes ārstu konsultatīvais tālrunis	NVD	darba dienās: 17:00 - 8:00 brīvdienās un svētku dienās: visu diennakti 66016001	informācija un padomi kā rīkoties vienkāršu saslimšanu gadījumos, kuru risināšanai nav nepieciešama neatliekamā medicīniskā palīdzība	Jebkurš iedzīvotājs	NVD(VM)
Vienotais bezmaksas krīžu tālrunis	«Skalbes»	katru dienu: 0:00-24:00 116123	tūlītējs emocionāls atbalsts veikt pierakstu pie sertificēta psihologa saņemt līdz pat 10 bezmaksas konsultācijām tiešsaistes platformā	Jebkurš iedzīvotājs	NVD (VM)
Diennakts krīzes tālrunis Vienotais bezmaksas krīžu tālrunis	«Skalbes»	katru dienu: 0:00-24:00 67222922 27722292	psihoemocionāls atbalsta sniegšana	Jebkurš iedzīvotājs	Rīgas valstspilsētas pašvaldība
Atbalsta tālrunis azartspēļu atkarīgajiem un viņu līdzcilvēkiem	«Skalbes»	katru dienu:12:00-20:00 29323202	konsultācijas, ieteikumi, ar ko sākt informācija par ārstniecības veidiem, informācija par Pašatteikušos personu reģistru	Azartspēļu atkarīgie	Azartspēļu industrija
Anonīmie alkoholiķi – informatīvais tālrunis	Latvijas Anonīmo Alkoholiķu Sadraudzība	katru dienu: 12:00-20:00 27333523	saruna ar AA, informācija par AA atvесеjošanās programmu un par AA sapulcēm	Alkohola atkarīgie	?
Anonīmie narkomāni – informatīvais tālrunis	Anonīmie narkomāni	katru dienu: 0:00-24:00 28291992	informācija par AN sapulcēm un AN atvесеjošanās programmu	Narkomāni	?

3.1. Risinājumi atbalsta tālruņa pakalpojuma nodrošināšanā (V): Pieejamie atbalsta tālruņi - informācija uz 2024.gada jūliju

Pakalpojuma veids –tālruņa veids	Pakalpojuma sniedzējs	Darbības laiks	Ko var saņemt	Kas var saņemt	Finansējuma avots
Diennakts uzticības tālrunis un e-pasts nepilngadīgajiem	Valsts bērnu tiesību aizsardzības centrs	katru dienu 0:00 -24:00 116111 e-pasts, čats	Psiholoģiskais atbalsts un palīdzība, atbalstu krīzes situācijās	Bērni	VBAC (LM)
Atbalsta tālrunis krīzes situācijās un informācijas saņemšana	Bērnu un pusaudžu resursu centrs	katru dienu: 12:00-19:00 25737363 čats	Psiholoģiskais atbalsts un palīdzība, atbalstu krīzes situācijās, informācija par simptomiem un pieteikšanās kārtība uz konsultāciju	Bērni	NVD (VM)?
Speciālistu telefona konsultācijas bērniem un vecākiem par uzvedības vai atkarību problēmām	Bērnu un pusaudžu resursu centrs	Darba laiks: 3 reizes nedēļā 16:00 –20:00 Čats 2025. gada. dec - 2026.gada dec.	izglītojoša un informatīva atbalsta sniegšanu bērniem un viņu ģimenēm, audžuģimenēm un aizbildņiem par bērnu uzvedības vai atkarību problēmu vai to attīstības risku atpazīšanā un problēmsituāciju risināšanā.	Bērni Vecāki	ESF 4.3.6.5 ietvaros (LM/BAC)

Šobrīd pieejami dažādi valsts, pašvaldību un nevalstisku institūciju veidoti un finansēti atbalsta telefoni, kur var vērsties pēc palīdzības krīzes situācijā, kā arī saņemt psiholoģisku atbalstu gan bērni, gan pieaugušie.

3.1. Risinājumi atbalsta tālruņa pakalpojuma nodrošināšanā (VI)

Īstermiņa risinājums

- Esošā SPKC atkarīgo un līdzatkarīgo atbalsta tālruņa darbības paplašināšana uz 24/7 darbību, nodrošinot arī iespēju rakstīt ziņas čatā (whatsapp) un minētā telefona popularizēšana (reklāmu).
- Paplašinātais pakalpojums varētu darboties uz laiku - no 2025.gada maija līdz 2025.gada decembrim
- Papildus nepieciešams finansējums SPKC paplašināšanai ~ **91 390 euro**

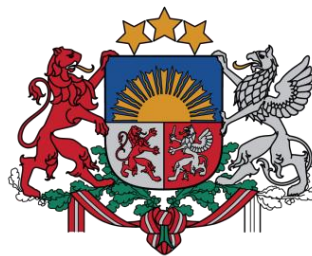
Ilgtermiņa risinājums

- Jautājumu par dažādu institūciju uzturēto atbalsta tālruņa pakalpojumu nepieciešamību un optimizāciju izskatīt Finanšu ministrijas vadītājā Izdevumu pārskatīšanas darba grupā un sniegt priekšlikumus vienota atbalsta tālruņa pakalpojuma nodrošināšanai valsts līmenī personām ar vielu vai procesu atkarībām un viņu tuviniekiem.

3.1. Plānotie atkarību profilakses pasākumi (VII)

Aktivitāte	Atbildīgie/līdzatbildīgie	Plānotais ieviešanas termiņš	Finansējuma avots
Informēšanas pasākumi vecākiem sociālās platformās par atkarību (t.sk. narkotisko vielu) lietošanas profilakse, atkarību atpazīšanu un palīdzības iespējām	SPKC/Mammām.lv	18.09.2024 - 31.12.2024	VBF finansējums
Sabiedrības informēšanas aktivitāšu (kampanjas) par aktuālām sabiedrības veselības veicināšanas un slimību profilakses tēmām (t.sk. atkarības) īstenošana	VM	01.09.2025.	ESF finansējums
Sociālās ietekmes programmas “Unplugged” izglītības iestādēs īstenošana , paredzot pedagogu apmācības un programmas ieviešanu 12 - 14 gadus veciem pamatskolas skolēniem	VM, SPKC	01.11.2025.	ESF finansējums
Nevalstisko organizāciju iesaiste veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošanā , paredzot pasākumus (intervences) atkarību mazināšanas jomā bērniem un jauniešiem, kā arī vecākiem	VM, SPKC/ NVO	01.11.2025.	ESF finansējums
Standartizētas profilakses programmas “Labas uzvedības spēle” adaptāciju un pilotēšanu sākumskolās 6 - 11 gadus veciem bērniem	IeM, VM	01.11.2025	ESF finansējums

Veselības ministrija

Paldies!

12.12.2024.